

Na osnovu čl. 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), te člana 14. st. (1) i (3), člana 28. st. (3) i (4), tač. a), b), c) i d), te člana 122. st. (1) i (2) Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09) i člana 8. tačka a) Dodatka I, Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe („Službeni glasnik BiH“, br. 05/11), generalni direktor Direkcije za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine, donosi:

PRAVILNIK O VAZDUHOPLOVNOM TEHNIČKOM OSOBLJU KOJE IZVRŠAVA OPERATIVNE ZADATKE VEZANE ZA BEZBJEDNOST VAZDUŠNE PLOVIDBE

Član 1.

(Predmet i cilj)

(1) Ovim pravilnikom se utvrđuju zahtjevi za pružaoce usluga vazdušne plovidbe u vazdušnom prostoru Bosne i Hercegovine koji upošljavaju vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe.

(2) Cilj ovog pravilnika je definisanje funkcija i zadataka nadležne vazduhoplovne vlasti i pružalaca usluga vazdušne plovidbe u Bosni i Hercegovini, u dijelu koji se odnosi na vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe (*Air Traffic Safety Electronics Personnel – ATSEP*) kako bi se osiguralo bezbjedno, redovno i efikasno odvijanje vazdušnog saobraćaja.

Član 2.

(Pojmovi i skraćenice)

(1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju slijedeće značenje:

- a) Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*): Nadležna vazduhoplovna vlast Bosne i Hercegovine;
- b) Državna nadzorna vlast / Nacionalno nadzorno tijelo (*National Supervisory Authority*): označava tijelo ili tijela koje je imenovala ili ustanovila Bosna i Hercegovina kao svoja nacionalna ovlaštena tijela u skladu sa Zakonom o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine, član 16. stav (1), i Pravilnikom kojim se uspostavlja okvir za stvaranje jedinstvenog evropskog neba, član 5. stav (1) i članom 4. Uredbe (EZ) broj 549/2004, koja se nalazi u Dodatku I ovog pravilnika;
- c) Funkcionalni sistem: Podrazumjeva kombinaciju sistema, procedura i ljudskih resursa organizovanih radi obavljanja neke funkcije u okviru upravljanja vazdušnim saobraćajem;
- d) Ovlaštenje: Isprava koju izdaje pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe, kojom se potvrđuje da je imalac osposobljen i ovlašten za obavljanje jednog ili više operativnih zadataka koji se odnose na upravljanje, održavanje, stavljanje van upotrebe, i vraćanje u operativno stanje opreme i uređaja funkcionalnog sistema.

- e) Provjera: Podrazumjeva potvrdu predočavanjem objektivnih dokaza da su specificovani zahtjevi ispunjeni;
- f) Pružalac usluga vazdušne plovidbe: Bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge vazdušne plovidbe za opšti vazdušni saobraćaj, uključujući i organizaciju koja je podnijela zahtjev za dobijanje sertifikata za pružanje tih usluga;
- g) Upravljanje kvalitetom (*Quality management*): Koordinisane aktivnosti koje usmjeravaju i kontrolišu organizaciju u pogledu kvaliteta (ISO 9000);
- h) Usluge: Označavaju uslugu u vazdušnoj plovidbi ili skup usluga u vazdušnoj plovidbi;
- i) Vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe (*Air Traffic Safety Personnel*): Ovlašteno vazduhoplovno osoblje koje je nadležno za upravljanje, održavanje, stavljanje van upotrebe, i vraćanje u operativno stanje opreme i uređaja funkcionalnog sistema.

(2) Skraćenice upotrebljene u ovom pravilniku imaju slijedeće značenje:

- a) ATM (*Air Traffic Management*) – Upravljanje vazdušnim saobraćajem;
- b) ATSEP (*Air Traffic Safety Electronics Personnel*) - Vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe
- c) BHDCA (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*) – Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- d) ICAO (*International Civil Aviation Organisation*) – Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva;
- e) NSA (*National Supervisory Authority*) – Državna nadzorna vlast / Nacionalno nadzorno tijelo.

Član 3. (Nadležna vazduhoplovna vlast)

Na osnovu člana 27. stav (1), člana 122. st. (1) i (2) Zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09) i člana 8. Dodatka I, Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe („Službeni glasnik BiH“, br. 05/11) nadležna vazduhoplovna vlast za nadzor nad vazduhoplovnim tehničkim osobljem koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe za organizacije čije se glavno sjedište rada i, ako imaju, registrovana kancelarija nalazi u Bosni i Hercegovini, je BHDCA kao državna nadzorna vlast / nacionalno nadzorno tijelo.

Član 4. (Pružalac usluga vazdušne plovidbe)

(1) Pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe mora biti usklađen sa zahtjevima utvrđenim ovim Pravilnikom.

(2) BHDCA provjerava usklađenost pružaoca usluga vazdušne plovidbe sa zahtjevima utvrđenim ovim Pravilnikom u skladu sa članom 8. tač. b), c) i d) Dodatka I, Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe.

Član 5. (Zahtjevi za pružaoca usluga vazdušne plovidbe)

(1) Pružalac usluga vazdušne plovidne koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe osigurava da to osoblje, uključujući osoblje operativnih podugovornih organizacija koje upotrebljava i održava ATM opremu koja je odobrena za njihov operativni rad, ima i održava zadovoljavajuće znanje i razumijevanje usluga za koje pružaju podršku, stvarnih i mogućih posljedica njihovog rada na bezbjednost tih usluga, i odgovarajućih radnih ograničenja koja se primjenjuju.

(2) Pružalac usluga vazdušne plovidne koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe uključujući i osoblje operativnih podugovornih organizacija, dokumentuje:

- a) adekvatnost stručnosti osoblja;
- b) utvrđeni raspored smjena da bi se osigurao dovoljan kapacitet i kontinuiranost usluge;
- c) politiku i šeme kvalifikacija osoblja;
- d) politiku stručnog osposobljavanja osoblja;
- e) evidenciju i planove stručnog osposobljavanja;
- f) aranžmane za nadzor nekvalifikovanog osoblja.

(3) Pružalac usluga vazdušne plovidne ima utvrđene procedure za slučajeve kada je upitno fizičko ili mentalno stanje vazduhoplovnog tehničkog osoblja koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe.

Član 6. (Evidencija)

(1) Pružalac usluga vazdušne plovidbe vodi evidenciju podataka o broju, statusu i raspoređivanju vazduhoplovnog tehničkog osoblja koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe. Ovom evidencijom se:

- a) identifikuju odgovorni rukovodioci za bezbjednosne funkcije;
- b) evidentiraju relevantne kvalifikacije vazduhoplovnog tehničkog osoblja koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe, u odnosu na tražene zahtjeve u pogledu praktične osposobljenosti i stručnosti/kompetencija;
- c) navode lokacije i dužnosti na koje se raspoređuje vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe, uključujući i metodologiju pravljenja rasporeda smjena.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana mora biti dostupna ovlaštenom osoblju BHDCa tokom nadzora i provjere usklađenosti.

Član 7. (Čuvanje evidencije)

(1) Pružalac usluga vazdušne plovidbe uspostavlja sistem čuvanja evidencije na način da se osigura njeno adekvatno pohranjivanje i pouzdana slijedljivost svih aktivnosti.

(2) Format i rok čuvanja zapisa utvrđuje pružalac usluga vazdušne plovidbe u procedurama sistema upravljanja kvalitetom.

(3) Zapisi se pohranjuju na način koji osigurava zaštitu od oštećenja, izmjene i krađe.

Član 8. (Stručno osposobljavanje osoblja)

U skladu sa poglavljem 3.1.2 stav (1) Aneksa II, Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe, pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe utvrđuje programe stručnog osposobljavanja i programe procjene stručnosti/kompetencija koji obuhvataju obaveze i odgovornosti tog osoblja.

Član 9. (Zahtjevi za stručno osposobljavanje osoblja)

Pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe osigurava da je to osoblje u skladu sa standardima navedenim u ICAO dokumentu Doc 7192 Part E-2 (*Training manual Part E-2 Air Traffic Safety Electronic Personnel*) uspješno završilo:

a) stručno osposobljavanje:

- 1) osnovno stručno osposobljavanje (*Basic Training*);
- 2) stručno usavršavanje (*Qualification Training*);
- 3) osposobljavanje za dobijanje ovlaštenja za upotrebu i održavanje sistema i opreme (*System/equipment Rating Training*).

b) kontinuirano osposobljavanje.

Član 11. (Ovlaštenja)

U skladu sa poglavljem 2.1 tačka a) Aneksa I, Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga vazdušne plovidbe pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe osoblju koje je uspješno završilo stručno osposobljavanje izdaje ovlaštenje za izvršavanje operativnih zadataka za koje je osposobljeno.

Član 12.
(Evidencija stručnog osposobljavanja)

(1) Pružalac usluga vazdušne plovidbe koji upošljava vazduhoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost vazdušne plovidbe vodi i održava evidenciju o:

- a) svakom provedenom stručnom osposobljavanju;
- b) svakoj provedenoj procjeni stručnosti;
- c) svakom izdatom ovlaštenju.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana mora biti dostupna:

- a) ovlaštenom osoblju BHDCA tokom nadzora i provjere usklađenosti;
- b) zaposlenom, na lični zahtjev;
- c) drugom pružaocu usluga vazdušne plovidbe u slučaju da zaposleni prelazi da radi kod njega, na zahtjev i uz saglasnost zaposlenog.

(3) Evidencija iz stava (1) ovog člana se čuva na način utvrđen u članu 7. ovog pravilnika.

Član 13.
(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmi dan od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Broj: X-X-XX-X-XXX-X/15
Banja Luka, XX.XX.2015. godine

Generalni direktor
Đorđe Ratkovića